

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE DO PIELĘGNIARSTWA 1

1. **PIELĘGNIARSTWO** – Danuta Zarzycka, Irena Wrońska 3
 - 1.1. Natura i cele pielęgniarstwa 7
 - 1.2. Pielęgniarstwo jako zawód i profesja 9
 - 1.3. Pielęgniarstwo jako nauka 12
 - 1.4. Pielęgniarstwo jako sztuka 14
 - 1.5. Kierunki rozwoju pielęgniarstwa w przyszłości 15
2. **TERMINOLOGIA PIELĘGNIARSTWA** – Barbara Ślusarska, Iwona Bodys-Cupak, Alicja Kamińska, Ewa Ziarko 20
 - 2.1. Terminologia i struktura pojęć w pielęgniarstwie – Barbara Ślusarska, Iwona Bodys-Cupak 20
 - 2.2. Pielęgowanie – ewolucja pojęcia – Iwona Bodys-Cupak, Barbara Ślusarska 30
 - 2.3. Opieka a pielęgniarstwo i pielęgowanie – Alicja Kamińska, Ewa Ziarko 43
 - 2.4. Kształcenie zawodowe w pielęgniarstwie – Ewa Ziarko, Alicja Kamińska 49
3. **DETERMINANTY ROZWOJU PIELĘGNIARSTWA** – Beata Dobrowolska, Irena Wrońska, Kazimiera Zahradniczek 59
 - 3.1. Wybrane uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa – Beata Dobrowolska, Irena Wrońska 59
 - 3.2. Organizacje i stowarzyszenia zawodowe działające na rzecz pielęgniarstwa – Kazimiera Zahradniczek 88
4. **ZDROWIE I CHOROBA** – Teresa B. Kulik, Anna Pacian 102
 - 4.1. Zdrowie, choroba i ich definiowanie 102
 - 4.2. Paradygmat biomedyczny zdrowia 103
 - 4.3. Paradygmat holistyczny i socjoekologiczny zdrowia 105
 - 4.4. Zdrowie i choroba wyznacznikiem opieki pielęgniarstwiej 109
5. **KULTUROWE ODRĘBNOŚCI W PIELĘGNIARSTWIE** – Anna Majda, Joanna Zalewska-Puchała 117
 - 5.1. Odrębności kulturowe 117
 - 5.2. Kultura a opieka zdrowotna 120
 - 5.3. Kulturowo uwarunkowana opieka pielęgniarstwiej 127
 - 5.4. Wskazówki do opieki pielęgniarstwiej 133

6. FILOZOFIA PIELĘGNIARSTWA – Beata Dobrowolska, Zygmunt Pucko	138
6.1. Uwarunkowania rozwoju filozofii pielęgniarstwa – Beata Dobrowolska	138
6.2. Perspektywy rozwoju filozofii pielęgniarstwa – Zygmunt Pucko	151
7. TEORIA, BADANIA I PRAKTYKA OPARTA NA DOWODACH NAUKOWYCH W PIELĘGNIARSTWIE – Danuta Zarzycka, Aleksandra Gaworska-Krzemińska	159
7.1. Wiedza pielęgniarstwa	159
7.2. Teorie pielęgniarstwa	163
7.3. Rodzaje i typy badań naukowych	166
7.4. Istota wykorzystania EBP (<i>Evidence-Based Practice</i>)	167
8. WYBRANE TEORIE PIELĘGNIARSTWA – Danuta Zarzycka, Lucyna Płaszewska-Żywko	172
8.1. Model teoretyczny pielęgniarstwa Florence Nightingale – Danuta Zarzycka	172
8.2. Model teoretyczny pielęgniarstwa Virginii Henderson – Danuta Zarzycka	183
8.3. Model teoretyczny pielęgniarstwa Dorothei Orem – Lucyna Płaszewska-Żywko	195
8.4. Model teoretyczny pielęgniarstwa Hildegardy Peplau – Lucyna Płaszewska-Żywko	206
8.5. Model teoretyczny pielęgniarstwa Callisty Roy – Lucyna Płaszewska-Żywko	213
PYTANIA SPRAWDZAJĄCE	222
PIŚMIENNICTWO	239
PODSTAWY KONCEPCYJNE PRAKTYKI PIELĘGNIARSKIEJ	253
9. WYBRANE WZORY PIELĘGNOWANIA – Jolanta Górajek-Jóźwik	255
9.1. Pielęgnowanie tradycyjne	255
9.2. Pielęgnowanie zindywidualizowane	257
9.3. <i>Primary Nursing</i>	259
10. PIELĘGNOWANIE ZINDYWIDUALIZOWANE – UMIEJĘTNOŚCI ZŁOŻONE I KRYTYCZNE MYŚLENIE – Izabella Uchmanowicz, Joanna Rosińczuk, Dorota Kilańska	264
10.1. Opieka zindywidualizowana	264
10.2. Opieka zindywidualizowana a opieka holistyczna	267
10.3. Opieka skoncentrowana na pacjencie i rodzinie	267
10.4. Myślenie krytyczne i rozumienie kliniczne	268
10.5. Etapy procesu pielęgnowania	271
11. OCENIANIE SYTUACJI ZDROWOTNEJ PACJENTA I JEGO ŚRODOWISKA – Izabella Uchmanowicz, Joanna Rosińczuk, Dorota Kilańska	272
11.1. Charakterystyka etapu: ocenianie	272
11.2. Rodzaje oceny	273
11.3. Zasady porządkowania informacji o pacjencie i jego środowisku	275

12. DIAGNOZA PIELĘGNIARSKA – Joanna Rosińczuk, Izabella Uchmanowicz, Dorota Kilańska, Barbara Ślusarska	277
12.1. Istota diagnozy pielęgniarskiej	277
12.2. Diagnoza pielęgniarska i ciągłość opieki	278
12.3. Diagnoza pielęgniarska według NANDA	280
12.4. Diagnoza pielęgniarska według ICNP®	285
13. PLANOWANIE OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ – Agata Reczek, Dorota Kilańska	289
13.1. Plan opieki pielęgniarskiej	291
13.2. Identyfikowanie interwencji pielęgniarskich	294
13.3. Planowanie opieki z wykorzystaniem Klasyfikacji Interwencji Pielęgniarskich i Klasyfikacji Wyników Opieki	296
13.4. Planowanie opieki na podstawie terminologii ICNP®	297
14. IMPLEMENTOWANIE PLANU OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ – Elżbieta Grochans, Beata Karakiewicz, Dorota Kilańska	305
14.1. Argumentowanie i implementacja planu opieki pielęgniarskiej	306
14.2. Klasyfikacja Interwencji Pielęgniarskich oparta na koncepcji NANDA	315
14.3. Implementacja planu opieki na podstawie klasyfikacji ICNP®	316
15. EWALUACJA WYNIKÓW OPIEKI – Małgorzata Marć, Dorota Kilańska	320
15.1. Rola i znaczenie etapu ewaluacji	322
15.2. Zasady ewaluacji wyników opieki	323
15.3. Klasyfikacja Wyników Opieki w ewaluacji pielęgnowania	327
15.4. Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej – ewaluacja wyników opieki	327
PYTANIA SPRAWDZAJĄCE	330
PIŚMIENNICTWO	339
PODSTAWOWE ROLE W OPIECE PIELĘGNIARSKIEJ	343
16. DAWCA PIELĘGNOWANIA – Wiesława Ciechaniewicz	345
16.1. Pielęgniarka – istota działalności zawodowej	345
16.2. Kwalifikacje pielęgniarki	348
16.3. Rola zawodowa pielęgniarki	350
16.4. Funkcje zawodowe pielęgniarki	352
17. BIORCA OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ – Wiesława Ciechaniewicz	367
17.1. Pacjent – biorca opieki pielęgniarskiej	367
17.2. Charakterystyka określeń związanych z pacjentem	370
17.3. Podmiotowość odbiorcy świadczeń pielęgniarki	376

18. KOMUNIKOWANIE INTERPERSONALNE W PIELĘGNIARSTWIE

- Antoni Niedzielski, Ewa Humeniuk, Ludmiła Marcinowicz 384

18.1. Komunikowanie interpersonalne w pielęgnowaniu – Antoni Niedzielski 384

18.2. Czynniki wpływające na komunikowanie się – Ewa Humeniuk 393

18.3. Zaburzenia komunikacji w systemie opieki zdrowotnej – Ludmiła Marcinowicz 407

PYTANIA SPRAWDZAJĄCE 415

PIŚMIENNICTWO 422

SYSTEM ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ 427

19. SYSTEM ŚWIADCZENIA USŁUG ZDROWOTNYCH – Mariola Głowacka, Beata Haor 429

19.1. Współpraca w świadczeniu opieki zdrowotnej

- interdyscyplinarny zespół terapeutyczny 430

19.2. Finansowy aspekt systemu opieki: zakres i jakość świadczonych usług 431

19.3. Problemy w systemie opieki zdrowotnej i tendencje zmian 436

20. CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

- Lucyna Ściśło, Kazimiera Zahradniczek 445

20.1. Specyfika warunków pracy w zakładach opieki zdrowotnej 445

20.2. Szpital 446

20.3. Szpitalny oddział ratunkowy (SOR) 447

20.4. Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy 451

20.5. Przychodnia, ośrodek zdrowia, poradnia 452

20.6. Dzielne ośrodki opieki i wsparcia pacjentów przewlekle chorych
i ich opiekunów 454

20.7. Dom pomocy społecznej 456

20.8. Hospicjum 457

21. PACJENT W SYSTEMIE OPIEKI ZDROWOTNEJ – Grzegorz Nowicki, Barbara Ślusarska,
Honorata Piasecka 464

21.1. Pacjent w izbie przyjęć 465

21.2. Przyjęcie pacjenta do szpitala i na oddział – zadania pielęgniarki 467

21.3. Wypisanie pacjenta ze szpitala 471

21.4. Dokumentacja SOR/izby przyjęć 472

21.5. Przemieszczanie pacjenta w systemie szpitalnym 474

22. DOMOWY SYSTEM OPIEKI – Katarzyna Kocka, Hanna Kachaniuk 480

22.1. Domowy system opieki pielęgniarstwa 482

22.2. Pielęgniarska domowa opieka długoterminowa 483

22.3. Domowa opieka paliatywno-hospicyjna (hospicjum domowe) 484

22.4. Specjalistyczna opieka domowa 485

- 22.5. Wizyty domowe 487
22.6. Perspektywa rozwoju domowego systemu opieki 488
PYTANIA SPRAWDZAJĄCE 492
PIŚMIENNICTWO 498

ZAKRES I CHARAKTER OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ W WYBRANYCH STANACH PACJENTA 503

23. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD CZŁOWIEKIEM ZDROWYM

- Agnieszka Bień, Grażyna Iwanowicz-Palus, Anna Bednarek, Grażyna Nowak-Starz, Renata Rabiasz, Renata Stępień 505

- 23.1. Opieka nad noworodkiem – Agnieszka Bień, Grażyna Iwanowicz-Palus 505
23.2. Opieka nad dzieckiem zdrowym – Anna Bednarek 520
23.3. Opieka pielęgniarska nad człowiekiem dorosłym – Grażyna Nowak-Starz 537
23.4. Opieka nad człowiekiem starym – Renata Rabiasz 556
23.5. Opieka nad człowiekiem zagrożonym chorobą – Renata Stępień 574

24. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD CZŁOWIEKIEM CHORYM

- Edyta K. Cudak, Bożena Nowaczyk, Barbara Ślusarska, Bożena Zboina, Marta Łuczyk, Zdzisława Szadowska-Szlachetka 585

- 24.1. Pierwsza pomoc w stanie zagrożenia życia – Edyta K. Cudak 585
24.2. Opieka nad chorym nieprzytomnym – Bożena Nowaczyk 592
24.3. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z chorobą przewlekłą – Barbara Ślusarska, Bożena Zboina 609
24.4. Opieka pielęgniarska nad pacjentem o niepomyślnym rokowaniu – Marta Łuczyk 622
24.5. Opieka wobec pacjenta umierającego i jego rodziny – Zdzisława Szadowska-Szlachetka, Marta Łuczyk 630

PYTANIA SPRAWDZAJĄCE 638

PIŚMIENNICTWO 653

PLANOWANIE OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ OPARTEJ NA DOWODACH NAUKOWYCH W WYBRANYCH DIAGNOZACH PIELĘGNIARSKICH 661

25. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD PACJENTEM W ZABURZENIACH

BARIERY OCHRONNEJ ORGANIZMU - Katarzyna Cierzniakowska, Maria T. Szewczyk, Anna Aftyka, Beata Kropornicka 663

- 25.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej z ryzykiem przerwania ciągłości skóry 663
25.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w alergii na lateks 668

- 25.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w nieskutecznym oczyszczaniu dróg oddechowych 675
- 26. OPIEKA PIELĘGNIARSKA W WYBRANYCH SYTUACJACH KLINICZNYCH PACJENTA**
- Agnieszka Gniadek, Jolanta Celej-Szuster, Regina Lorencowicz, Elżbieta Nowicka, Alina Trojanowska, Magdalena Brodowicz-Król, Bożena Baczewska, Anna Majda 683
- 26.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej w hipertermii 684
- 26.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bólu 691
- 26.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w wymiotach 697
- 26.4. Planowanie opieki pielęgniarskiej w biegunce 702
- 26.5. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zaparciach 712
- 26.6. Planowanie opieki pielęgniarskiej w obrzękach 719
- 27. OPIEKA PIELĘGNIARSKA W DEFICYCIE SAMOOPIEKI PACJENTA**
- Edyta Gałęziowska, Jolanta Lewko, Barbara Ślusarska 736
- 27.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej w deficycie samoopieki w zakresie spożywania posiłków 736
- 27.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w upośledzonej zdolności poruszania się w łóżku 743
- 27.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w nieprzestrzeganiu zaleceń terapeutycznych 746
- 28. OPIEKA PIELĘGNIARSKA W ZABURZONYM KOMFORTIE PACJENTA** - Bożena Zboina, Barbara Lelonek, Robert Łuczyk, Iwona Bodys-Cupak, Alicja Kamińska 752
- 28.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zmniejszonym komforcie 752
- 28.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bezsenności/zaburzony wzorzec snu 757
- 28.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zmęczeniu 766
- 28.4. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bezsilności 772
- 29. OPIEKA PIELĘGNIARSKA W ZABURZENIACH SFERY PSYCHODUCHOWEJ PACJENTA** - Krystyna Jaracz, Krystyna Górna, Katarzyna Van Damme-Ostapowicz, Julia Sawicka, Alina Deluga 777
- 29.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej u chorych w stanie lęku i niepokoju 778
- 29.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zaburzonym obrazie ciała 783
- 29.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w dezintegracji duchowej 792
- 29.4. Planowanie opieki pielęgniarskiej w izolacji społecznej
- Edyta Naszydłowska, Maria Pąchalska 796
- PYTANIA SPRAWDZAJĄCE 808**
- PIŚMIENNICTWO 821**
- SŁOWNICZEK 836**
- SKOROWIDZ 855**